

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1914. január 18.

14. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinara del Sasso Bianco 3, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A SZENT ISTVÁN.

Az Adria kék vizén, a tarajos habok fölött, morajló hullámgyűrűktől övezve ringatózik immár a monarchia hadiflottájának legújabb büszkesége, a félelmetes és fenséges hajóóriás, a Szent István dreadnought. Csupaszon, felszeretlenül rohant bele a habokba, hogy visszatérve az alkotó munkáskezek birodalmába, rövidesen végleg oda álljon a tengeri haderő élére, ahol vezető szerepben biztosítja a békét és — szükség esetén — a győzelmet.

1914. január 17-ike történelmi dátum nemcsak Fiume, hanem Magyarország és a monarchia hadseregének történetében is. Az egész világ szeme a magyar kikötővárosra szegeződött ma, mert nagy és jelentőségeltjes esemény az, ami itt lejátszódott. Minden valamire-való nemzet ide küldötte hozzánk képviselőit, hogy tolmácsolják azt a hódolatot, ami a tengeri haderő hatalmas vezérének születésekor kijár. Magyarországnak és Ausztriának vezetősége jött el Fiuméba, a hadsereg legfőbb vezetősége tisztelt a Szent István előtt, amely tekintélyt, erőt, hatalmat ad.

Nagy és fenséges volt a mai ünnep, méltó az okozóhoz. Különösen nekünk, magyaroknak becses és feledhetetlen a Szent

„A Tengerpart“ tárcája.

A legújabb dreadnought.

A monarchia népeinek lelkes áldozatkészségéből, mint a honi ipar és munkásszorgalom imponáló tanujelét, vízrebocsátották tehát azt a hatalmas vaskolosszust, mely negyedik dreadnoughtja lesz őfelsége hadiflottájának.

Nevét az első magyar király után kapta a hajó, melynek minden katonai kötelességet végző embere tudatában lesz annak, hogy e hajó a magyar királyság alapítójának máig fennálló alkotását fogja védeni.

A ma vízrebocsátott dreadnought leírását ezekben adjuk.

A Szent István ürtartalma 20.331 tona, hossza 151 méter, szélessége 27.2 méter, mélyjárata 8.2 méter.

A hajó a hajóépítési technika legújabb vívmányai szerint, a legmodernebb alapon épült. Ezen modern elvek abban kulminálnak, hogy a hajó lehetőleg egyenletes alapon, lehetőleg nagyszámu, nagykaliberű ágyuk elhelyezését teszi lehetővé, melyek mind forgatható páncéltornyokban vannak elhelyezve, úgy, hogy valamennyien minden irányba, a hajó mindkét oldalára felé, továbbá úgy előre, mint hátrafelé való tüze-

István vízrebocsátása, mert diadala a magyar iparnak, amely ezzel az óriáshajóval örök tiszteletet és megbecsülést parancsol. A Ganz-Danubius hajógyár megmutatta, hogy a magyar ipar mindenképen áll azon a fokon, amelyen bármelyik külföldi állam. És ez nekünk többet ér a harc dícsőségénél és a Szent István hivatásánál, mert egy ország ereje nem annyira a dreadnoughtokban és a szuronyokban, mint inkább az iparnak és kereskedelemnek, tehát a közgazdasági életnek a fejlődésében, nagyvívó növényében van. És mikor a Szent Istvánban a Ganz-Danubius a magyar iparnak szerzett dícsőséget, akkor mi is tisztelettel hajtjuk meg az elismerés zászlaját a gyönyörű eredmény és ennek mesterei előtt.

Nem helyi ünnep volt tehát a mai napon Fiumében, hiszen már a külső keretek is országos jelentőséget adtak az eseménynek. Az egész ország szíve együtt dobbant meg a mi szíveinkkel, mikor eldurant a pezsgős palack, a hajókolosszus megindult és az egetverő éljenzést túlbömbölte a hadihajók ágyúinak diszlövése.

És mégis... úgy érezzük, hogy nekünk, fiumeieknek valamivel több közünk van a Szent Istvánhoz, mint bárki másnak.

létre alkalmasak. De még ez nem elég. Ismerjük a mai kor két legújabb hadviselő eszközeit: a torpedókat, melyek a víz alatt és a hydroplánokat, melyek a levegőből támadják meg a hajókat, tehát ezek ellen is kell védekezni. Beállhat az az eset, hogy lefelé, vagy fölfelé, vagy kombinált támadás esetén úgy lefelé mint felfelé egyidejűleg is kell majd tüzelni. Ezen probléma a Szent István-on úgy oldatott meg, hogy 12 nehéz 30.5 centiméteres L/45 ágyuk közül 3—3 helyeztetett el egy-egy páncéltoronyban. A négy páncéltorony ugyan a hajó hosszában egy irányban áll, de a két középső 6 méterrel magasabba nyulik, mint a két szélső, úgy, hogy a két középső páncéltoronyból a két szélső torony fölött is el lehet löni. Így lehetséges, hogy a hajó hossza irányában, hat-hat ágyuval egyidejűleg lehet előre és hátralsó irányba tüzelni.

Ezen, ugynevezett nehéz ütegeken kívül, még közép és könnyű ütegek vannak a hajón.

Az ugynevezett közép ütegek célja a 4—5000 méternyi távolságban lefolyó döntő küzdelemben részt venni. Ez páncélozott kazamatában elhelyezett 12 darab 15 centiméteres L/50 ágyuból áll. Végül a könnyű ütegek, melyeknek célja az egész közeli elienséggel, továbbá a torpedóhajókkal a küzdelmet felvenni. 18 darab 7 centiméteres

Mert ez a hajó itt nőtt fel a szemünk előtt, láttuk a bölesöböl kikelni, lesve-lestük a tipogó gyermeklépéseket, az ifju-kor bajait és megértjük az elért teljes nagyság büszkeségét. Mi láttuk a gerendázatra hulló verejtéket és piros embervért, hallottuk a mérnökök számításait és a szerencsétlenül járt 274 munkás nyögését; fülünkbe zúgtak a kalapács-ütések, melyek a Szent István növényének utját egyengették és szemlélői voltunk a harcoknak, melyek az érvényesülést megelőzték. A miénknek valljuk tehát elsősorban, a szívünk gyermekének tudjuk és meginduló utján a szerető szülő ajkával-szívvel küldjük utána az áldást. Menj, haladj bátran és utadon kísérjen a magyarok Istene!

Feledhetetlen, történelmi jelentőségű volt a mai nagy nap. A krónikásnak minden tudására, erejére és nyugodtságára szüksége van, hogy hű képét tudja adni az eseményeknek. A Tengerpart olvasói eddig napról-napra hűségesen értesítettük az előkészületek munkáiról. Ezekre tehát nem térünk ki, hanem rátérünk a mai napra.

A hajó szakszerű leírását — elsőrendű szakember tollából — a tárcarovatban közöljük; ami még ehhez tartozik, az a

L/52 ágyuból és 2 darab 47 centiméteres L/44 gyorstüzelőágyuból, valamint 2 darab mitrailleuseból áll.

Azonkívül még 4 darab 7 centiméteres direkt léghajók, hydroplánok és aeroplánok ellen használható ágyu lesz a hajón. Ezek egészen merőlegesen is felállíthatók.

Még ez sem mind. Lesz még a hajón 2 darab 7 centiméteres L/18 szabadon álló ágyu is, melyek lafettákkal is elláthatók és kihajózhatók, az esetre, ha a hadihajó legénységét tüzéséggel akarja partra küldeni, például konzulátusaink és állampolgáraink védelmére, mint a minőre csak a közelmultban Kinában és Konstantinápolyban volt szükség. Ezen ágyukat a legénység maga vonja.

A nehéz 30.50 centiméteres ágyuk csőveinek hossza 13 méter és 8—9000 méter távolságra hatásosan lehet velük tüzelni. Perceként 2 lövést tesznek, egy-egy löveg su-

GRAND CAFE' BORSA

:: FIUME, Baccich-palota ::

Fiume legújabb és legszebb kávéháza

a hajó építése.

A Szent Istvánt 1912. évi január havában, tehát épp 2 évvel ezelőtt kezdték építeni. Eredetileg úgy tervezték, hogy 1913. év július, vagy augusztus hónapjában vízre boesátják, de mindjárt a kezdetnél tapasztalták, hogy a talajviszonyok hátráltatni fogják a munkát. A csuzda felépítése igen nagy nehézségbe ütközött, ehhez járult a 6 hetes sztrájk is, amik miatt aztán a vízreboesátás csak ma történhetett meg.

A hajó 60 millió koronába kerül. Ebből az összegből 30 millió jut a Ganz-Danubiusnak, 15 millió a Skoda-ágyugyárnak és 15 millió a vítkovici vasműveknek, mely a páncéltart szállította.

A hajón átlag 3500 munkás dolgozott, a munka legfőbb felügyelője Kaplanek József, a Danubius vezetője volt. Az általános munkákat Mazurka János, a hajószerszertési osztály főnöke vezette, a dreadnought építője pedig Scharbert Gyula főmérnök. A hajóépítés üzeme Ferdinánd Lajos főmérnök kezeiben futott össze, míg az építés kereskedelmi részét Hutterer József adminisztratív és kereskedelmi főnök vezette. Az ellenőrző hivatal főnöke Titz Sándor I. oszt. hajóépítészeti főmérnök (ezredesi rangban). A gépek a cég budapesti telephelyén készültek, ahol a munkálatokat Zimic Oszkár, a hadihajó-gép-építészeti-osztály főnöke és Hegedüs Béla főmérnök, gépészeti üzemvezető vezették.

Ha még megemlítjük, hogy a Szent István minden részlete magyar gyártmány (kivéve azokat a kisebb dolgokat, melyek Magyarországon egyáltalában nem kaphatók), akkor talán már el is mondottunk mindent, ami a hajó építésére vonatkozik.

Előkészületek.

Előre látható volt, hogy ma olyan idegenforgalom lesz Finnországban, amilyenre még nem volt példa. Tényleg a vonatok és hajók tegnap és ma óriási tömegekben ontották az idegeneket. Csütörtök délután óta 34 hadihajó horgonyoz a fiemei vizeken, tehát annyi, amennyi az előző három dreadnought

lya 450 kilogramm és az a céljuk, hogy egy ellenséges hajó belsejébe jutva, vagy más akadályra találva, szétrobbanjanak. Mind-egyik ilyen löveg 45 kgrm robbanó anyagot tartalmaz. 5-600 méternyi távolságban ezen lövegek egy méter vastag acélpáncélon keresztülhatolnának, de 9000 méternyi távolságban is, ha merőlegesen érik a felületet, ami azonban a ritka eset, keresztülölik a hajók vaspáncélját. A mai ágyuknak ez a borzasztó ereje készíti aztán hadihajóink építőit, hogy az ellenséges ugyanilyen erejű ágyutüze ellen hatásosan védekezhessünk, tehát a modern hajónak, különösen a fontos részein, erős páncél által kell megvédeni.

A hajó oldalai vertikális páncéljain kívül, a hajó belsejének, belső robbanó lövegek ellen, vízszintesen fekvő páncélok által is védetteknek kell lenniök. És pedig oly módon, hogy ha az egyik ürbe mégis behatol az ellenséges löveg és ott szétrobban, a szomszéd helyiségekben kárt ne tehessen. Ezért keresztben is páncélfalakból áll az egész hajó belseje.

Az egész dreadnought páncélzata összesen 6800 tonnát nyom.

A dreadnought torpedókkal is el van látva támadás céljaira és pedig 4 vizalatti lancirozó készüléke van.

A gépkomplexus turbinái 25.000 hajtóerőt fejtenek ki, a hajó óránként 21 ten-

egyikénél sem. Szobát ma már semmi pénzért nem lehetett kapni, sőt a szállodákban még a fürdőszobák is ki vannak adva.

Ezekhez mérten tették meg a hatóságok a szükséges intézkedéseket is. A városi rendőrség és a határrendőrség minden embere szolgálatban volt ma és az Industria uton fél 11 órától fél 12-ig minden forgalmat megszüntettek.

Az utcák és terek zászlódiszben pompáznak. Felváltva magyar és fiemei címer és lobogó díszíti az utcákat, a hajók és kikötők szintén lobogódiszt öltöttek.

A bergudii telep.

A Danubius-gyár hatalmas telepén ma szünetelt a munka. Csak a dreadnought körül foglalatostoktak a szorgos munkáskezek, hogy a vízreboesátáshoz az utolsó munkálatokat megtegyék. Mikor a vendégek megérkeztek, már lefutáshoz készen állott a Szent István.

A hajó a hátuljával állott a tenger felé. Az elejénél emelkedett az a remek baldachin, amit Mária Terézia főhercegnő számára készítettek. Ez a baldachin, amely 17.000 koronába került, páratlanul remek alkotás és méltó volt a fényes ünnepséghez. Ettől jobbra a főrendek, balra a képviselők és újságírók tribünje emelkedett. A főhercegnő baldachinjá alatt a legfőbb katonai és polgári méltóságok, miniszterek, tábornokok, kegyelmes urak helyezkedtek el. Az újságírók tribünje mögött, külön emelvényen a fényképész foglalt helyet. A hajó hosszában két oldalt volt a közönség.

A jelenlevők

száma — természetesen — több ezerre ruggott. Ezek közül a következő előkelőségeket sikerült feljegyeznünk:

Udvari személyiségek:

Mária Terézia főhercegnő, gróf Carriani László vbtt., a főhercegnő főudvarmestere, Czartoryszky Olgierd herceg vbtt., Károly István főherceg veje.

geri mértőföld gyorsasággal haladhat és annyi tüzelőanyagot vehet fel, hogy takarékos elhasználás mellett 2000 tengeri mértőföldet tehet meg újabb tüzelő anyag felvétele nélkül.

Hogy ellenséges vizalatti támadások megghusíthatassanak (torpedók, tengeri aknák, víz alatt járó hajók által) a hajót acélhálóval veszik körül, ezt nevezik a hajó krinolinjának. Ebben beleakadnak a hajó ellen kilőtt torpedók, melyek aztán a hajótól távol tartatnak és ott felrobbanthatók, hogy a hajóban kárt nem tehetnek.

A hajó belső berendezéséről szólva megemlítjük, hogy 2 központi villamostelege van, ezekkel mozgathatók a számos segítő gépek, melyek a kézi munkát, a hol csak lehet, feleslegessé teszik. Ezek bekapcsolásával egy gyöngye kéznyomással irányíthatók az ágyuk, felemelhetők és beereszthetők a lövegek. A villamos telepek végzik a világítást, fűtést, vízmelegítést, főzést és látják el árammal a távirda, telefon és drótnélküli távirda berendezését. A két telep egymástól függetlenül működik és mindkettő be- és kikapcsolható, úgy, hogyha az egyik elromlik, a másik használható. Elmés készülékek szolgálnak a parancsok továbbítására és a jelentések továbbadására, minden szál után a parancsnokok szobáiban fut össze. Kenyérsütő-kemencék, fürdők, mosó- és szárító kamrák, fagyasztó kamrák, hus és

Miniszterek:

Tisza István gróf miniszterelnök, Burian István báró, őfelsége személye körüli miniszter, Teleszky János pénzügyminiszter, Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter, Krobotin Sándor lovag közös hadügyminiszter, Forster Zdenko báró osztrák vasutügyi miniszter, Georgi Frigyes báró gyalogsági tábornok, osztrák honvédelmi miniszter, Truka Ottokár osztrák közmunkaügyi miniszter.

Külföldi katonai attasék.

Franciaország részéről: Hallier H. alvezredes. Anglia részéről: Winspeare Edward korvettkapitány. Capt. J. R. Segrave, Major Baronet, Thomas Montgomery-Cunninghame. Amerikai Egyesült-Államok részéről: Drace White Lieut. commander. Brazília részéről: Thompson Artur korvettkapitány. Németország részéről: Freiberg-Eisenberg Albr. báró korvettkapitány. Japán részéről: Kumazo-Shirame fregtalkapitány. Svédország részéről: Ströhm Oszkár kapitány, Románia részéről: Marinescu István főhadnagy.

Főrendiház:

Zichy József gróf vbtt., volt fiemei kormányzó (a küldöttség vezetője), Apponyi Henrik gróf, Czirák Antal gróf vbtt., Czirák József gróf, Gerliczy Félix báró, Szápáry György gróf, Széchenyi Péter gróf, Teleki Sándor gróf, Hengelmüller László báró vbtt., Lánzy Leó vbtt., Szilassy Aladár közgazgatási bírósági másodelnök, Hadik János gróf, volt államtitkár, Zsolnay Miklós, Miklós Ödön volt államtitkár, Karácsony Jenő gróf vbtt., Ullmann Adolf, Palmer Kálmán dr. min. oszt. tan., a főrendiház elnöki irodájának vezetője.

Osztrák urakháza:

Trauttmansdorf Miksa lov. vbtt., Witttek Henrik lovag volt miniszter.

Főpapság.

Posilovich József zágrábi érsek, Bauer Antal zágrábi koadjutor, Bielik Imre püspök, apostoli táborig vikarius, Jakl Antal tengerészeti superior, Martinecz Ignác fiemei apátkanonok, Pintér Antal táborig lelkész, Tilecsek Fülöp táborig lelkész.

egyéb élelmiszerek számára, szellőztető készülékek, különösen az alsó gép- és munkatermek számára, minden az elérhető legnagyobb tökéletességgel, a higiéniai szempontok-teljes tekintetbevételével, rendezettek be és a legénység kényelméről is lehetőleg gondoskodtak. Négy alacsony kémény és két árbóc van a hajón. Az árbócok csak jeladás, valamint rádiotelegráf céljaira vannak berendezve.

A legénység 950 emberből fog állani, a kik kiképzésük szerint különbözőbb csoportokra vannak osztva. Így van: tüzér-, torpedó-, tengeriakna-, távirda-, villamossági-, gépszolgálati-, fűtő-, drainage-, matróz-, kormányos-, katonai munkás-, iparos-, élelmiszer-, konyha- és irodai-legénység, mind-egyik csoport szakértő al- és főtisztekkel. Mindezek, emberek és gépek, egyöntetűen és harmonikusan kell, hogy dolgozzanak és működjenek!

Ha összehasonlítjuk a Szent István dreadnoughtot bármely állam dreadnoughtjával, konstatálnunk kell, hogy a Szent István a legtöbb jelenleg uszó dreadnoughtot harcra kész állapotban felülmúlja és ha van is még egy-egy tengeri nagyhatalomnak egy-egy még félelmetesebb hadihajója, a Szent István még ezekkel is alapos reménnyel vehetné fel a küzdelmet.

Közös miniszteri osztályfőnökök:

Wickenburg Márk gróf vbtt., külügyi osztályfőnök, Thallóczy Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnök, Szalay László dr. közös pénzügyminiszteri osztályfőnök.

Allamtitkárok:

Lers Vilmos és Hollán Sándor keresk. államtitkárok, Madarassy Gábor pénzügyminiszteri államtitkár, Klebelsberg Kuno gróf közoktatásügyi államtitkár.

Főispánok:

Zmaic Vince báró s neje, Szemző István hármegyei főispán.

Magyar képviselőház:

Vojnich Sándor báró, Simon Elemér, Almássy László, Hajós Ferenc, Hajós Kálmán, Sárkány Ferenc, Jaros Vilmos, Gueth Gyula, Sztranyarszky Sándor, Pál Alfréd, Magyar Károly, Angyal József, Helmeucz József, Mártonffy Márton s neje, Lévai Lajos báró, Farkas Zoltán, Varga Gábor, Evertovics János, Szepesházy Imre, Kostyál Miklós, Fodor Kálmán, Szilassy Zoltán s neje, Cserny Károly s neje, Csáky Gusztáv gróf, Okolicsányi László s neje, Pap Géza báró, Zákó Milán, Zalán Gyula, Szcitovszky Béla, Csuzsy Pál, Nagy Sándor, Vermes Zoltán, Hantos Elemér, Rudnay Béla, ifj. Teleky József gróf, Dunygerszky Bogdán, Vayon Árpád, Hegedüs Loránt, Pallavicini György örgróf, Teleky József gróf, Sándor Pál, Okolicsányi László, Molnár János apát.

Horvát képviselők:

Polják Ferenc dr., Surmin György, Hinkovics Henrik dr., Hreljanovic Guido, Wilder Fencel, Bauer Aurél, Babic-Gjalski Gyula, Rajacic József báró, Mihalovics Antal, Junkovich László, Frank Ivo dr., Petroric Miklós, Peles Dusan és Prebeg Vladimir.

Osztrák képviselők:

Sylvester Gyula, az osztrák képviselőház elnöke, Kadlicsak József, Korosec Antal Mühlwerth Albert lovag, Hartl János, Richter Henrik, Fuchs Ferenc, Schachinger Károly, Hötendorfer János, Dabsky László, Perwein József, Waldl József s neje, Eislerer János s neje, Frankenberger Ferdinánd s neje, Krailmayr János s neje, Heilmayer Ferenc s neje, Serba György s neje, Grafinger Ferenc s neje, Wagner Ferenc s neje, Hofer János, Lutschowicz János, Spiess Erdmann, Pongratz Lipót, Huber Ferenc, Held Ferenc, Eisenhut József, Durald Lipót, Benkovits Iván s neje, Hoffmann Pál, Bomba Antal s neje, Madej Antal s neje, Lyszczarz Ferenc s neje, Mujak Vince s neje, Weiss József s neje, Seidl Ferdinánd s neje, Ansoerge Ágost s neje, Stark Simon, Piscek Ferenc, Verstovschek Károly, Meixner Vilmos, Berger Ferdinánd, Grimm József, Rychlik Ignác.

A hadsereg tagjai:

Haus Antal tengerészeti főparancsnok, Montecuccoli Rezső gróf vbtt., nyug. admirális, Dell'Adami ellentengernagy Barry Richárd ellentengernagy s neje, Fiedler Pál ellentengernagy s neje, Eiselsberg Antal báró tanár tengerész-törzsorvos s neje, Benda Adalbert tábornagy, Schleyer-Pontemalghera altábornagy, hadügyminiszteriumi osztályfőnök, Huyn Károly gróf altábornagy, lovassági főfelügyelő, Sarkotics István altábornagy, honvédkerületi parancsnok, Czibulka Claudius altábornagy s neje, Rhemen Adolf báró vbtt. altábornagy, zágrábi hadtestparancsnok, Kromer Hugó altábornagy, Mattanovich Errin tábornok, Hlavacek Vince tábornok és neje, Schemma Balázs vbtt. gyalogsági tábornok, Hartwich Emil tábornok, Saalis-Sevis gróf tábornok, fiemei dandárparancsnok, Luxardo ezredes s neje, Guillaume Árpád honvédelezredes, a fiemei honvédszászlóalj parancsnoka s neje, Zeidler ezredes, Csobán Rezső ezredes, Sorsics Béla vezérőrnagy, Gyurics Kálmán vezérőrnagy és neje, Kutsera őrnagy, Walluschek őrnagy, Mandry Johann altábornagy.

Budapest főváros küldöttsége:

Bódy Tivadar alpolgármester, a küldöttség vezetője, Mahrer Aladár főjegyző, Buzay Károly és Harrer Ferenc tanácsosok, Mezey Béla árvaszéki elnök, Glück Frigyes, ifj. Chorin Ferenc, Gregersen Endre dr., Havass Rezső dr., Henyey Vilmos dr., Ehrlich G. Gusztáv, Hürvös István, Kotányi Zsigmond és Márkus Miksa városatyák, Magyarovics Mladen tisztii főorvos, Rupp László kerületi előljáró, Miklós Elemér dr. jegyző, ifj. Némethy Károly segédfogalmazó.

Miniszteri tanácsosok:

Miniszteri tanácsosok: (kereskedelmi miniszterium) : Micsch Endre, Hozspoczky Alajos, Linczbóth Ignác, Ehrenhöffer Aladár, Wimmersperg Frigyes báró, dr. Neumann Károly, Horánszky Lajos, Keleti Dénes, Horváth Károly, dr., Emich Gusztáv, dr. Szűry János, Jekelfalussy Zoltán, Czekelius Géza.

Máv.

Marr János elnökiigazgató, Kotányi János igazgató, Hegyeshalmi Lajos dr. igazgatóhelyettes, Bacsinszky Vladimír üzletvezető, Szántó Jakab főfelügyelő.

Osztrák állami főhivatalnokok:

Musulin báró, a külügyminiszteriumba beosztott követ s rendkívüli miniszter, Riedl Richárd osztályfőnök, a keresk. miniszteriumban, Beck Pál báró, közmunikaügyi miniszteri osztályfőnök, Attems Mario gróf, dalmát helytartó, Thun Hohenstein József vbtt. dalmát tartományi főnök, Leth Károly dr., az osztrák postatakarékpénztár al-kormányzója, Attems Henrik gróf, triezsti helytartó-helyettes, Delles Antal, az osztrák tengerészeti hatóság elnöke, Benedetti Alajos vbtt., a zárai főtörvényszék elnöke, Schmidt-Zabierow báró voloscai kerületi főnök s neje.

Ganz-Danubius.

Tolnay Lajos elnök, örgróf Pallavicini Ede vbtt. alelnök s neje, Asbóth Emil, Baumgarten Henrik udv. tan. és Pekár Imre vezérigazgatók és nejeik, Ullmann Adolf és neje, Weiss Manfréd s neje, báró Kornfeld Mór és neje, Mechwart Hugó, Czekelius Aurél, Konkoly-Thege dr. min. tan., báró Madarassy-Beck Marcell s neje, Kovács Gyula udv. tan., Kajlinger Mihály udv. tan., Kovács-Sebestyén Aladár udv. tan. műegyetemi tanár, Baumgarten Nándor egyetemi tanár, Pollák Ottó földbirtokos s neje, Kaplancsek József, Mazurka János, Zimmütz József igazgatók, Huterer József igazgató, Titz Sándor, Ferdinánd Lajos főmérnökök, Freudenberger József, Asbóth-Kögler Gyula, Klein Gyula, Simnich Oszkár, Bagossy Béla, Pekár Gyula.

Adria tengerhajózási rt.

Boglári Simon Jakab udv. tan., Pösch Gyula, Külényi Hugó, Fleischl Sándor dán főkonzul, Kuranda Emil, Eidlitz Hugó.

Atlantika:

Tiszasülyi Polnay Jenő vezérigazgató, Landesberger Gyula dr. egyetemi tanár, jalsovai Jalsoviczky Géza tanár.

Egyéb előkelőségek.

Derschatta báró, volt keresk. miniszter, az Osztrák-Lloyd elnöke s neje, Frankfurter Albert udv. tan. s neje, Lendecke Gusztáv, a Stabilimento Tecnico vezérigazgatója, Singer Gyula és báró Vivante Fortunato, az Osztrák-Lloyd alelnökei, Schwarcz J. Hugó, az Angol-Osztrák bank igazgatója, Grund József, a Stab. Tecnico hajóépítési igazgatója, Schenker-Angerer csász. tan., Albori Richárd báró és Cosulich Ágost, az Austro-Amerikana igazgatói s nejeik, Arnstein Károly, az Osztrák-Lloyd igazgatója s neje, Chlumetzky Lipót báró, az Osztrák-Lloyd igazgatója, Végh Károly udv. tan., a Magyar Folyam- és Tengerhajózási rt. igazgatója, Domonyi Mór és Sényi Péter, a Magyar Folyam- és Tengerh. rt. igazgatói nejeikkel, Gonda Béla ny. min. tan., Bálint Imre, a Magyar Keresk. Múzeum aligazgatója, Ban-

sonnel báró a családjával (Volosca), Szilassy Béla földbirtokos, Szilassy Károly, Burruán miniszter titkára, Pejacovich Albert gróf, Simon Ödön udv. tanácsos, Lónyay Gábor gróf, Samenbergy Hermann báró, Kurecz Béla, a hálókocsi-társaság felügyelője, Szilányi vezérigazgató, Gyömböry vezérigazgató, Kompolthy Jób Budapest, Hussein-Bicserics bég Szerajevó, Kulmer Emil gróf Zágráb, Erődy Béla tankerületi főigazgató, Skribensky György báró Bécs, Khevenhüller gróf és neje Bécs, Boos-Waldeck Fülöp vbtt., a Kaiser Ferdinands Nordbahn igazgatója Bécs, Czartorszky Olgierd herceg Posen, Quadt-Isug Bertrand herceg bírod. képviselő München, Sitorinsky Mária hercegnő Krim, Ghilka György herceg Bukarest.

A sajtó képviselői:

Budapesti Hirlap: Csajthay Ferenc és Fráter Aladár; Az Őrszem: Hazay Hugó; A Hadsereg: Hecksch Aladár; Magyar Távirati Iroda: Ernst Jenő és Márkus Géza; Alkotmány: Turay Béla; Magyarország: Scheiber Oszkár; Az Est: Kéry Pál; Pesti Hirlap: Simon Vilmos; A Tengeppart: Murai Jenő és Kálmán Pál; Fiumei Estilap: dr. Brájjer Lajos; Neue Illustrirte Zeitung: Jellinek Emil; Neues Budapest Abendblatt: Singer Arthur; Die Zeit: Singer J. dr. és Kolhanik Rudolf; Politisches Volksblatt: Bródy József; Neues Pesther Journal: Geiringer Ernő; Neues Wiener Tagblatt: Uprimny Gyula; Kleine Zeitung (Gráz): Smutny Ferenc; Az Újság: Eötvös Leó; Pesti Napló: Czeizler Elek; Magyar Hirlap: Kelemen István; Magyar Kurir: Blázsik Ferenc.

A felvonulás

már fél 9 órakor megkezdődött. Autók, kocsik, villamosok sűrűen megrakva tartottak a Danubius-telep felé. Akiknek jármű nem jutott, azok gyalog igyekeztek kifelé. Ilyen is volt néhány ezer. A sajtó képviselőit és a tiszteket 2 haditengerészeti tender vitte ki a telepre, de küldött ki hajót az Ungaro-Croata és az Atlantica is. A motorosoknak és csónakoknak se szeri se száma nem volt.

A közönség már elhelyezkedett, mikor fél 11 után eldőrdültek a Franz Ferdinánd ágyui, jelzésül annak, hogy a főhercegnő elindult.

Kezdődik.

Egy-két perccel háromnegyed 11 után érkezett meg Mária Terézia főhercegnő. A pavillon előtt a diszkiséretre beosztott hölgyek és főméltóságok, valamint a Danubius gyár igazgatósága várták. Tolnay elnök átadta a társaság széles nemzetközi színű szallaggal diszitett virágosokrá, Haus tengerpágy pedig a haditengerészet piros-fehérpiros szallaggal ellátott virágosokrá adta át. Azután a főhercegnő Wickenburgné, Pallavicininé örgrófnót, Barryné, Luxardónét, Guilleaumenét és Desepinét tüntette ki megszólításával. Igen szívélyesen fogott kezét Wickenburg kormányzóval, majd a fekete diszmagyarban, fekete keztyűben megjelent Tisza Istvánhoz fordult, aki kezét csókolt a főhercegnőnek. Azután a többi miniszterekkel fogott kezét a fenséges asszony, majd Haus Antal kíséretében felment a pavillonba.

Menj elemedre!

Mikor a főhercegnő és kísérete elhelyezkedtek a pavillonban, Jakl Antal haditengerészeti superior megáldotta a hajót. Azután Haus Antal tengerészeti parancsnok a főhercegnő elé állt és a következő beszédet mondotta:

Császári és királyi fensé! Eddiai legerősebb csatahajóhadosztálunk negyedik egységét készülünk ma elemére bocsájtani. Helyképen ez a rizrebocsájtás nagy fontosságú és jelentőséges esemény a csá-

szári és királyi hadiflotta fokozatos léptetésében. Az új hajó őfelségének legkegyelmesebb császárnak és királynak legfelsőbb parancsára elvülhetlen nevét fogja viselni Magyarország első keresztény királyának, annak a szent férfinak és nagy uralkodónak, akinek minden korok dicsőítéssel adózott. Császári és királyi fenséged kegyeskedett az ünnevi fenyvét a keresztényi tisztia vállalásával emelni és ezért császári és királyi fenségednek a haditengerészet leghódolatteljesebb köszönetét teszem lábai elé. És most kérem császári és királyi fenségedet kegyeskedjen a keresztelést megejteni.

A főhercegnő így válaszolt:

Ő császári és apostoli királyi fensége legkegyelmesebben felhatalmazott, hogy az új hajó vízrebocsátásánál a keresztényi tisztia elvállaljam. Ő fensége bölcsességének, mellyel szüntelenül gondoskodik tengeri véderőnk fejlesztéséről és monarchiánk népei áldozatkészségének köszönhetjük ezt a büszke csatahajóépítést, mely jellegzetes tanúsága az igazi hazafiságnak. Büszkeséggel és őszinte örömmel teszek eleget a legfelsőbb felszólításnak. Adja a mindenható, hogy a dicsőséges nevet viselő hajó híven haditengerészetünk hagyományaihoz, békében és háborúban egyaránt nőrelje drága hazánk tekintélyét és dicsőségét.

Őfelsége erre megnyomta a keresztelés felírásu gombot e szavak kíséretében:

Legfelsőbb parancsra elkereszteltek Szent István névre, majd megnyomta a vízrebocsátás felírásu gombot és e szavakat mondotta: Menj elemre és a Mindenható oltalmazzon minden utadon.

A következő pillanatban, 11 óra 7 percekor, a nemzeti szallagokkal díszített Törley-pezsős-palack a hajó orrához ütődött, a Szent István felírást takaró lepel lehullt, a munkások sietve szedték ki az utolsó állványokat, a hidraulikus prés működni kezdett és 11 óra 11 percekor a Szent István esuszni kezdett. Eggetrengető éljenzés reszkettette meg a levegőt, a zenekar a Gotterhaltét játszotta, a hadihajók 101 lövéssel üdvözölték vezértársukat. A csuszás nyomán erős füst esapott fel, de a tüzoltók fecskendői csakhamar lehűtötték a surlódás okozta tüzességet. A mámoros lelkesedés lassan-lassan alább hagyott, csak a fényképezés és a mozifényképezés gépei működtek, a közönség lassan oszladozni kezdett és egy szép, fenséges kép emlékével távozott.

Cercle.

Az ünnepség befejeztével a főhercegnő asszony cerclet tartott, melyen a következőket tüntette ki megszólításával: Tolnay Lajost, Baumgarten Henriket, Asboth Emilt, Kaplanek Józsefet, Mazurka Jánost, Zimnitz Józsefet, Simnich Oszkárt, Titz Sándort, Prokop Józsefet, Zichy József grófot, Trauttmansdorf Miksát, Mühlwert Lajost, Hretjanovichot, Bódy Tivadart és Gonda Bélát.

Minden háziasszony

teljes meggyőződéssel mondja:

nincs kávé :Franck: nélkül és azért ajánlják csak a „Valódi“ :Franck:-ot a „kávédaráló“ gyárjeggyel.

mag. em. 140, 25117

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A Cunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőtti. Jegyekért az Adria palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleség család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papirgyár, kőolajfinomító gyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— Tisza István érkezése. A Tisza István miniszterelnököt és a képviselőket hozó különvonat ma reggel 8 óra 15 percekor érkezett Fiuméba. A Perronon Wickenburg István gróf kormányzó, számos tisztviselő és mintegy 30 főnyi közönség várta a miniszterelnököt. A mint a vonat megállt, kiszállt belőle Tisza. Egyetleneg „éljen“ se hangzott el. A miniszterelnök elsőnek a kormányzóval fogott kezet. Azután sorban kezet fogott Kankovszky Ferenc, Fuhrmann Ferenc és Egán Lajos miniszteri tanácsosokkal, Orosdy Lajos és Manaszterioti Heliodor miniszteri osztálytanácsosokkal, Balpaty Zsigmond állomásfőnökkel, Kubányi Árpád forgalmi főnökkel, Baumgarten Henrik udvari tanácsossal, Derencin Xavér rendőrigazgatóval és Verneda Emil miniszteri titkárral. Szívélyesen üdvözölte Bacsinzky Vladimir üzletvezetőt, aki szolgálta ti jelvénynyel volt ellátva. A vonatot Hesz Ferenc állomásfőnök vezette. A város részéről senkisem jelent meg az állomáson. Késmárky Rezső határrendőrségi tanácsos rövid jelentése után a miniszterelnök a feldiszitett kijárón át az utcára ment, ahol az „F. 57“ jelzésű autóbába szállt. Az utcán mintegy 100—150 kíváncsi nézte Tisza érkezését, de egy hang sem hallatszott. A miniszterelnököt és a kormányzót vivő autó a kormányzó palotába hajtatott.

A különvonatot ezután vissza tolták a tengerészeti hatóság épülete elé, ahol a képviselők is kiszálltak és a Visegrád hajóra mentek, ahol a lakásuk van.

— Kormányzóék a Lacromán. Wickenburg István gróf kormányzó és neje tegnap d. u. teára voltak hivatalosak a Lacroma hadiyachton Mária Terézia főhercegnő asszonynál. A fenséges asszony rendkívüli szívélyességgel fogadta a kormányzókat és egy álló óra hosszáig tartotta magánál élénken érdeklődve a finmei ügyek iránt.

— Pirnitzer Tibor előadása a Szabad Liceumban. Sávoly Ferenc dr. helyett, aki hirtelen megbetegedett, a Liceum vezetősége felkérte „A modern szinpad technika és az olasz színészet“ című előadásának megtartására Pirnitzer Tibort, kinek előadása a jövő hétre volt kitűzve. Pirnitzer kiváló ismerője a modern szinpadnak s nagy kezültiséggel méltatta az olasz színészet nagy hagyományait, multját, egész fejlődését. Az élénk és temperamentumos előadást nagy tetszéssel fogadták.

— A Ferenc József hajó mai ünnepe. Ma délután 5 órakor leplezik le a „Ferenc József király“ gőzös nagytermében a király arcképét, melyet az Adria megrendelésére Spányi Kornél festőművész festett. A leplező beszédet Láncey Leó, az „Adria“ vezérigazgatója mondja. Az összes Budapestről ideérkezett előkelőségek és számos finmei személyiség kapott az ünnepélyre meghívót.

— Az Atlantica gyásza. Az Atlantica hajóstársaság Moravetz nevű hajóján két nap óta gyászlobogó leng. A fekete lobogó az Atlantica néhai igazgatójának, Moravetz Gézőnek szól, aki három nappal ezelőtt meg halt.

— Szerencsétlenség a vízrebocsátásnál. A mai vízrebocsátáson három baleset történt. Kettő ezek közül könnyebb természetű, egy azonban súlyosabb kimenetelű volt. Amikor a dreadnought a vízbe ért, ledobták a horgonyokat, hogy a hadihajót lerögzítsék. A egyik horgony lánc a tulságos megfeszülés következtében elszakadt s visszacsapódó felső része leütötte a hajó orrán álló Pikot Ermenegildo 42 éves albonai születésű munkást. Pikot lezuhant a vízbe, ahonnan rögtön kimentették s a telepre hozták. Az éppen jelenlevő Keszthelyi dr. orvos vette ápolás alá a szerencsétlen embert, a kit azután a mentők a kórházba szállítottak. Az orvosok megállapították, hogy jobb karja és jobb lába két helyen eltörött. Állapota igen súlyos.

— Hydroplánok Abbáziában. Pólából tegnap délelőtt három hydroplán indult el Abbáziába, de estig csak egy, az E. 16. számú érkezett meg. A kimaradt két hydroplán miatt nagy nyugtalanság uralkodik és három torjedőhajó indult a keresésükre.

— Az első nagy álarcos bál. Az Alpron-Battaglia színházbelő vállalat tudatja, hogy az első álarcos bál (cavalechina) január 18-án, vasárnap este 9 órakor lesz a városi Verdi-színházban.

— Játék a fegyverrel. Lorkovich János tanuló egy töltött pisztolyal játszott tegnap a Calle Ca' d'Oroban levő lakásán. Egy társa is jelen volt a játéknál. Lorkovich azt hitte, hogy pisztoly üres és tráfából a társára fogta. Ez ki akarta csavarni Lorkovich kezéből a pisztolyt, mely a dulakodásban elsült és a golyó Lorkovich balkezébe furódott. A mentők szállították a kórház sebész osztályára.

— Térzene. A katonai zenekar holnap, vasárnap délben hangversenyt ad a Dantetérten, a következő műsorral:

1. Rosenkranz — „Tegetthoff“ induló.
2. Schneider — „A tavasz“ c. operett ábrándja.
3. Smetana: — „Az eladott menyasszony“ c. opera ábrándja.
4. Fetras — operett egyveleg.
5. Meta — „Szerenád“ keringő.
6. Gilbert — „Az éjben“ dal.

— Corso mozi. Ma esti műsor: Veleneci álmok, nagyhatású drámai szinjáték, Gaumont-film. Holnap fényes új műsor.

— **Horvát panaszok.** A dalmát vasut környékének horvátjai nem akarnak föl-hagyni a sérelmi politikával, hanem folyton állítólagos igazságtalanságokról panaszkodnak. Susákon, amely pedig elég messze van a dalmát vasuttól, népgyűlést akarnak tartani és tiltkozni akarnak a miatt, hogy a vasutépítő vállalat tervszerűen mindent elkövet arra, hogy a horvát lakosságnak haszna ne legyen az építkezésből. Horvát munkásokat állítólag csak másodsorban alkalmaznak, a kantinosok mind magyarországiak, a mérnökök mind magyarok és az iparosmunkákat is mind magyaroknak adják ki. Svóval a vállalatnak az a célja, hogy a likai vasút mentén magyar telepeket létesítsen. Tiltkozni akarnak az ellen is, hogy az épületek felszereléséhez való ipari munkákat, egy munkanem kivételével, mind magyar iparosoknak juttatták és hogy a horvát asztalosoknak, akik a munkákra ajánlkozni akartak, magyar nyelvű szükségleti jegyzéket küldtek, amelyet előbb le kellett fordítaniuk, hogy megtudják, miről van szó. A mozgalom vezetői egyébként azzal izgatják a népet, hogy a dalmát vasut csak azért épül, hogy a horvátországi magyar elemet megerősítsék, mert a megüvülő vasutnál amugy is magyar tisztviselőket fognak alkalmazni. Józan eszű embereknek nem kell magyarítani, hogy ezt a maszlagot csak gyanus célú emberek terjesztik.

— **Baleset az utcán.** Kernfeld L. 28 éves munkás tegnap délután a Deák Fásorban elesett s elesett, minek következtében kifizeztetett egyik lábát. Beszállították a kórházba.

— **Az ajándék.** Néhány nap óta egy fiatalember járka a városban s meglátogatja a koresmárosokat, akiknek elmondja, hogy Dalmáciából egy hordó bort kapott ajándékba, amelynek kiváltásához 5 korona 40 fillérre van szüksége s ha kiválthatná, poton áron adna tul rajta. Néhány koresmáros, abban a reményben, hogy olcsó borhoz jut, felült a csalónak, aki most bizonyára mulat azon, hogy együgyű embereket ilyen könnyű módon rászedhetett.

— **Magyar művészet Zágrábban.** A horvát képzőművészek egyesülete meghívta a magyar művészeket a zágrábi nemzetközi grafikai kiállításra, mely február hó elején nyílik meg a horvát fővárosban. Bár a meghívás igen későn érkezett, a Nemzeti Szalon igazgatósága mégis megtett minden intézkedést, hogy a magyar képzőművészet méltóképen legyen reprezentálva ezen a nagy nemzetközi kiállításon, amelyen főleg a franciák, a svédek és az angolok lesznek nagyobb kollektívokkal képviselve. A műveknek január 26-án kell a helyszínén lenniök. A kiállítás ügyében indennemű felvilágosítással Déry Béla igazgató szolgál a Nemzeti Szalonban.

— **Jó tanács.** Egy újságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorológiai intézet és a „Meteor“ időjósításai többnyire ellenkezők. Így e hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következék is be: meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjunk RÉTHY-féle PEMETEFUCUKORKAT, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő RÉTHY BÉLA gyógyszerész neve rajta van.

— **Mentés a tengeren.** Szerdán délután — mint Newyorkból jelentik — eloszlott a sűrű köd és a Cobequid gőzös, melyet tizenkét hajó keresett, Yarmouthtól negyven kilométernyire egy zátonyon láthatóvá vált. Bárha a mentést irtózatoss vihar nagyon megnehezítette, sikerült valamennyi utast biztonságba helyezni. Maga a hajó elvesztett.

— **Felvételek a dreadnoughtról.** A mai vízreboesátásról csinált fényképfelvételek alapján látképes levelező-lapok készültek, amelyek Sikie G. papírkereskedésében (Kossuth Lajos utca, a görög-keleti templom házában) kaphatók.

— **Osztrák-magyarbarát népgyűlés Belgrádban.** Belgrádból jelentik: A most alapított konzervatívpart, mely az Ausztria — Magyarországhoz való ragaszkodás szükségességét hirdeti, vasárnap tartja első nyilvános népgyűlését. A part elnöke dr. Zsivojin Pérics egyetemi tanár. A part már legközelebb részt fog venni a községi választásokban és később a nacionalista párttal együtt a skupstina választásokban is.

— **A kivándorlási tanács ülése.** A kivándorlási tanács gróf Mailáth József elnöklésével tegnapelőtt tartotta az évben első ülését. A napirend első tárgyához a kivándorlási tanács hatáskörére vonatkozó belügyminiszteri átirathoz Buday Barna előadó javaslatot terjesztett be, hogy küldjön ki a tanács egy szűkebbkörű bizottságot azzal a megbízással, hogy dolgozza ki egy olyan társadalmi programnak tervezetét, melynek munkálatait a kivándorlási tanács hatáskörébe tartozónak tekinti. A bizottság előterjesztése alapján a tanács dönteni fog arról, hogy a program munkálata érdekében milyen módok és eszközök rendelkezésre boesátását kérje a beüvnyi-

nisztértől. Gaál Jenő e szakértekezletszerű véleménymeghallgatás célszerűségét és szükségességét újból röviden megvilágította s részletesen ismertette az eszme megvalósításának módozatait. Több tanácsstag hozzászólása után a tanács az értekezlet előkészítésére, megtartására, valamint Buday Barna előbb tett javaslatának tárgyalására gróf Mailáth Józsefet, Bernát Istvánt, Buday Barnát és Giesswein Sándort egy bizottságba küldötte ki. Utat és módot fog keresni e bizottság egy oly társadalmi szerv, egyesület vagy liga alakítására, mely az említett belügyminiszteri rendelet alapján az egyes törvényhatóságok területén a társadalom minden rétegének bevonásával alakítandó külön bizottságokkal a kapcsolatot fentartsa és azok együttműködését biztosítva a kivándorlás szabályozása és csökkentése tekintetében eredményes működést fejthessen ki. Bernát István ismertette és kritizálta a teóriákat, melyek a magyar kivándorlás és az amerikai gazdasági viszonyok közt összefüggést keresnek és találhatnak. Attért azután az ausztriai kivándorlási botrányra és a kivándorlási ügynökök üzemleire, valamint a pool-vonalak szállítási statisztikáira. Azt indítványozta, hogy a tanács írjon fel a belügyi kormányhoz, hogy a kontinentális pool-vonalakkal kötött szerződést továbbra fentartandónak nem véleményezi. Ez ügyben a határozathozatalt függőben tartották, mivel amugy is rövid időn belül a tanács elé fog ez a kérdés kerülni. Giesswein Sándor indítványozta, hogy kérjék fel a belügyminisztert, hogy Ausztriával nemcsak a hadkötelesek ellenőrzésére és feltartóztatására, hanem az összes kivándorlók ellenőrzésére nézve kössenek megállapodást.

—o—

MENETREND KIVONAT.**Vonatok indulása Fiuméből:***Zágráb—Budapest felé:*

Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6.00 órakor.

Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:

Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.

Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség, valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít

Kardos József, vendéglős. (Tel. 10-99.)**Vonatok érkezése Fiuméba:***Budapest—Zágráb felől:*

Gyorsv.: regg. 7.15; este 7.54 órakor.

Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:

Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órakor.

Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órakor.

Egy ideális csukamájolaj-készítmény

és az is marad a majdnem negyven éves hírnévnek örvendő Scott-féle emulsió. Mert az ebben foglalt finom norvég (Lofoten) gőzhalolaj a Scott-féle eljárás szerint finom cseppecskékre oszlik és ezáltal a gyenge szervezet mellett könnyen emészthető úgy, hogy ezen szokatlanul gazdag tápanyag alkotórészei aszervezetbe közvetlenül átmennek. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a

Scott-féle emulsió

tejfelszerűen édes ízű, könnyen megértjük, hogy ezt a készítményt úgy nagy mint kicsi szívesen szedi.

Anyák ezer számára adják ennélfogva gyermekeiknek erősítőül csukamájolaj helyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót. Orvosok ezer száma rendelik ezen megbízhatónak ismert erősítőszert. A Scott-féle emulsió úgy öregnek mint fiatalnak egyformán ajánlatos, csak hogy igazi Scott-féle emulsiónak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien, VII, akkor egy gyógyszertár utján próbaadagot küldünk.

½ Watt-Osram-Lámpa**Új villamos fényforrás**

600 től 1000 gyertyatényig, belső és külső világításra. Pótolja az ilylámpt! Szécsere ninos! Egyszerű és olcsó szerelés!

Távirat — Telefon.

Balthazar püspök.

BUDAPEST, jan. 17. Az Antal Gábor halálával megüresedett dunántúli református püspöki széket Balthazar Dezső debreceni református püspökke fogják betölteni. Balthazar ily módon be fog kerülni a főrendiházba.

A szábor tiltakozik.

ZÁGRAB, jan. 17. Dél előtt 10 órakor nyitották meg a tartománygyűlés mai ülését. A napirenden levő ügyek letárgyalása után Brebek ellenzéki képviselő interpellációt terjesztett elő arról, hogy a Finnében ma végbemenő vízrebozásúti ünnepségeknél miért nincs Horvátország kellő módon képviselve. Az fáj a derék urnak, hogy a horvát bán nem kapott, mint olyan, külön meghívót a Szent István dreadnought vízrebozásúti ünnepségéhez.

Turesányi Elza hagyatéka.

BUDAPEST, jan. 17. Ma megjelentek a hatóság emberei a tragikus véget ért Turesányi (Mágnás) Elza lakásán, hogy a hagyatékra leltárt készítsenek. A leltározást azonban Takács vizsgálóbíró felfüggesztette azzal, hogy ő gondos részletességgel fogja a leltározást elvégezni.

Leégett papirgyár.

PORDENONE, jan. 17. Az itteni Lustig féle papirgyárban ma reggel tűz ütött ki, mely hamarosan szétterjedt az egész gyártelep fölött. Délben lokalizálták a tüzet, de a gyártelep a földig leégett.

A pusztulás menekültjei.

TOKIO, jan. 17. A Sakurasima tűzhányó kitörése folytán elpusztult Sakosima városába egy hadihajó kutató expedíciót végzett. A parton egy helyen üreget láttak meg, melyben később 33 embert találtak még életben. A kimentett emberek elmondották, hogy a kitöréskor meglátták az üreget, melyben igen sok hamu volt. Azt hiszik, hogy az elpusztult vidékről ez a 33 ember maradt csak életben.

Gyilkos örült.

PÁRIS, jan. 17. Meslet dr. itteni ügyvéd hivatalos eljárásban Berchleutbe érkezett, ahol a helység egyetlen szállójában vett lakást. Amint a szállóba ért, hirtelen megörült és előrántva revolverét, az eléje siető fogadószóra sütötte. A fogadós azonnal meghalt. A gyilkos örültet nagynehezen tudták csak megfékezni.

Vilmos császár lebeszélte Wied herceget.

BERLIN, jan. 17. A „Tägliche Rundschau” szerint Vilmos császár több ízben figyelmeztette a zalbán vállalkozás veszedelmére Wied Vilmos herceget, aki most Potsdamban tartózkodik. Nagyon nyomatékosan kérte, hogy mondjon le erről a kalandról és nehesak ő, hanem az albán diplomaták is óva intették a herceget, de semmi sem használt. Vilmos herceg el van tökéltve, hogy lemegy Albániába, s megmondta, hogy nem félti életét. Ekkor aztán olyanok, akik jól ismerik a mostani mozgalmak rugóit, figyelmeztették a herceget, hogy neje élete is veszedelemben volna odalent, mert a fanatikus mohamedán albánok nemzeti hősként magasztalják azt, aki megszabadítaná az idegen uralkodótól hazájukat, azonban a herceg minden ilyen tanácsra azzal felelt, hogy neki kulturmissziója van az elmaradt Albániában. Beavatottak tudják, hogy Vilmos herceg gneje az, aki férjét bátorítja. Carmen Sylva, a román királyné lelkesedéssel magyarázza el a wiedi hercegnének, milyen magaslatos feladat egy népet, amely vad és kulturátlan, megnyerni a kultura áldásainak.

Az albán zavarok.

VALONA, jan. 17. A haditörvényszék e hó 13-án Izmail Kemalt és kormányának többi tagját tanuként hallgatták ki. Ugyan az nap a nemzetközi bizottság Kemallal hosszasan értekezett. A városban ennek folytán nagy izgatottság támadt és amikor még az a hír is elterjedt, hogy a nemzetközi bizottság rendelkezése a kormány épületét csapatok vették körül, ott nagy emberesőrdület támadt. Ekkor azonban kiderült, hogy a forgalomba hozott hírek nem feleltek meg a valóságnak. Az a proklamáció, melyet a nemzetközi bizottság a lakossághoz intézett, a lakosságra nagyon megnyugtató benyomást tett.

Izzed pasa.

PÁRIS, jan. 17. A „Matin” jelenti Konstantinápolyból: Az Izzed basa albániai trónjelöltségéről szóló hír új alakban megint felmerült. Itt is, ott is folyton titkos gyűléseket tartanak, melyekben albániai mohamedánok nagy fanatizmussal hirdetik, hogy Albánia trónján csak mohamedán ember ülhet. Itt attól tartanak, hogy ha Wied herceg bevonul Albániába, ott azonnal nagy zavargások fognak kitörni.

Esszad pasa győzelme.

BELGRÁD, jan. 17. A „Politika” jelenti Oehridából: Esszad basa csapatai három napi elkeseredett harc után az albán kormány csapatait megverték és teljesen szétzörták. Esszad basa 8000 emberrel Ellbaszan előtt áll, amelynek bevétele minden órában várható.

Enver bég Oroszországról.

PÉTERVÁR, jan. 17. A „Nov. Vremja” konstantinápolyi tudósítója beszélgetést folytatott Enver bég hadügyminiszterrel, a ki kijelentette, hogy át van hatva annak a szükségességétől, hogy Törökország lehetőleg jó szomszédi viszonyban legyen Oroszországgal, aminek az érdekében mindent el fog követni. Reméli, hogy az összes, még függőben lévő vitás kérdéseket rövid idő alatt tisztázhatják és megoldhatják. Törökországnak ugyan most fejlesztenie kell a hadseregét, hogy létét és békéjét biztosítsa, de ez semmiesetre se irányul Oroszország ellen.

Az Aegei szigetek.

LONDON, jan. 17. A Reuter-ügynökség egy jegyzéke közli: Anglia, Franciaország és Oroszország kormányait a megelégedettség érzése tölti el a hármasszövetség hatalmainak válasza felett, amely azt az óhaját fejezi ki, hogy egy hatalmi csoport külön akciójának még a látszata is elkerültesse. A hármasszövetség magatartása alkalmasnak látszik arra, hogy a legszerencsésebb eredményeket idézhesse elő.

BÉCS, jan. 17. Bunsen angol nagykövet tegnap tudatta gróf Berchtold külügyminiszterrel, hogy Anglia elfogadja az aegei szigetek kérdésében adott válaszát, melyet Franciaország és Oroszország is megnyugvással vett tudomásul. Ennek következtében remélik, hogy az aegei-szigetek ügyét és az ezzel kapcsolatos kérdéseket a hármasszövetség és a hármasszövetség egyetértésével gyorsan el fogják intézni.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Via Aless. Volta 6. igazgató Troppauer H.

Január 1-től január 15-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók fellépte.

—:— MOZGÓ FÉNYKÉP. :—:—
Előadás után kabaré szabad bemeneptel.

Magyarul és németül beszélő csak jó bizonyítványokkal rendelkező
JOBBSZOBALÉANYT KERES
helybeli család. Cim a kiadóban.

TŐZSDE.

	Ján. 16 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	837.75	834.50
Osztrák hitelrészvény	633.50	631.50
4%-os koronajáradék	81.90	82.60
Osztr.-magy. államvasut	711.50	710.—
Jelzálogbank	432.50	430.—
Leszámitóbank	516.—	515.—
Hazai Bank	287.50	287.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	528.75	524.50
Rimamurányi	638.50	636.—
Salgótarjáni	752.—	749.—
Közuti Vasut	618.50	616.—
Városi Villamos	316.50	317.—
Adria	569.—	—
Déli Vasut	104.—	—
Magyar Cukoripar	2550.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.63	11.62
Búza májusra	11.65	11.65
Búza október	10.96	10.76
Rozs áprilisra	8.88	8.91
Rozs októberre	8.51	8.49
Zab októberre	7.73	7.72
Zab áprilisra	7.70	7.70
Tengeri májusra	6.65	6.68
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	634.25	634.—
Magyar hitelrészvény	838.—	835.75
Osztrák magyar államvasut	711.25	709.50
Déli Vasut	—	102.55
Alpesi	798.50	794.—
Skoda	767.—	757.—
Osztr. koronajár.	83.25	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köte- sek állagart.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	294.50
Navigazione Libera Triest	612.—
Osztrák Lloyd	618.—
Stabilimento Tecnico	9775.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	403.—
I. Trieszti Rizsgyár	560.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	437.—
Spalatoí Portland Cement	356.—
Assicurazioni Generali Nap.	866.—
Riunione Adriatica	3730.—

Tamburás zene

minden szombaton, vasárnapon és ünnepnapon az

„AL PAOLO” c. vendéglőben

Via dell'Industria 52. sz.

Izléses magyar koszt. - Jó borok. - Előfizetések ebédre és vacsorára jutányos áron.
Figyelmes kiszolgálásról gondoskodik a tulajdonos: Hönseh Pál.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - tássaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYITO

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztasáért a gyár kezkesedik

KÖZGAZDASÁG.

+ **Hajóstársaságok tárgyalásai.** Bécsből jelentik: Az osztrák kereskedelemügyi minisztériumban tegnap értekezlet volt, a melyben részt vettek Ballin, a hamburg-amerikai vonal vezérigazgatója, Heinecke, a Norddeutscher Lloyd vezérigazgatója, Buss, a Cunard-vonal vezérigazgatója és az Austro-Americana vezérigazgatói, valamint a kereskedelemügyi minisztériumnak egy képviselője. Nagy vonásokban az összes függő kérdésekben megegyezés jött létre. Ballin vezérigazgató alkalmasint részt fog venni a Pool-nak január 21-én Párisban kezdődő tárgyalásain is.

+ **A nagyvilági hajóforgalom.** Az Adria magyar király itengerhajós részvénytársaság helyesbített hajójáratjegyzéke január hónapra. Milazzoba, Messzinába, Katanába a Sarolta (22-2), Newyorkba a Kárpátia (1), Spalatoba, Bariba, Szirakuzába, Máltába, Benghaziba, Misuratába, Tripoliszba, Sfaxba, Susába, Tuniszba a Szapáry (6) Hamburgba a Babylon (1-10), Szirakuzába, Máltába, Tuniszba, Algirba, Oránba, Gibraltárba, Tangerbe, Kazablankába, Mazagánba, Mogadorba, Teneriffába, Las Palmasba, Laracheba, Malagába a Karola (12), Newyorkba a Saxonia (12), Permbukoba, Maceioba, Rio de Janeiróba, Szantoszba a Duna (14), Bordeauxba az Arad (5-15), Hamburgba a Kypros (5-15), Spalatoba, Bariba, Szirakuzába, Máltába, Benghaziba, Mizuratába, Tripoliszba, Sfaxba, Susába, Tuniszba a Tisza (19), Liverpoolba a Mardinian (10-20), Palermóba, Lisszabonba, Leixoeszbe, Anverszbe a Nagy Lajos (10-20), Londonba, Rotterdámba, Kopenhágába a Széll Kálmán (10-20), Rouenba, Glaszgovba a Tibor (10-20), Londonba, Hullba a Sorrento (10-20), Hamburgba a Bagdad (10-20), Newyorkba az Ultonia (24), Liverpoolba a Cypria (15-25), Hamburgba a Delos (15-25), Szirakuzába, Máltába, Tuniszba, Algirba, Oránba, Gibraltárba, Tangerba, Kazablankába, Mazagánba, Mogadorba, Teneriffába, Las Palmasba, Laracheba, Malagába a Ferenc József király (26), Londonba, Hullba a Salerno (21-31), Liverpoolba a Belgravian (25-5), Londonba, Leithbe a Kálmán király (25-5).

+ Bécs városa és a bosnyák vasutak.

A bécsi városi tanács egyhangú határozata értelmében Bécs városa kérvénnyel fordul az osztrák képviselőházhoz, melyben a Dolni-vakuf-Latvai vonal szabályos nyomtávolságu kiépítésének a bosnyák-hercegovinai vasútépítési megegyezésbe való felvételét kéri. A kérvény cse-lja tehát tulajdonképpen Bosznia keleti részének az osztrák tartományokkal való közvetlen összeköttetésének gyorsítása. A bosnyák vasutakna vonatkozó megegyezés szerint ennek a vonalnak szabályos nyomtávolságura való átépítése csak a magyar okmány előzetes hozzájárulásával és kizárólag Ausztria költségén lesz végrehajtható.

+ **Diplomáciai tiltakozás az albán bank ellen.** Keddi számunkban adtuk hírt arról, hogy az osztrák, magyar és olasz bankok által alakítandó, tíz milliós alaptőkájű al-

bánbank körül bonyodalmak várhatók a mennyiben az érdekeltek kormányok ridegen visszautasították a francia és orosz tőkének arra irányuló kívánságát, hogy a bank működésében tevékeny részt vehessenek. A Daily Telegraph most azt jelenti, hogy az orosz kormány a hármast entente nevében tiltakozást intézett a valonai ideiglenes kormányhoz, amelyben köveleti a mult évi október hó 4-én a Wiener Bankverein és a Banca Commerciale d' Italiának kiadott engedély visszavonását. A tiltakozó három kormány kijelenti, hogy az említett két banknak kiadott és az albán nemzeti bank felállítására vonatkozó engedelem nem egyezik meg a nemzetközi jelleg fogalmával, a melyre Albániának a nagyköveti konferencia határozatai szerint súlyt kellene helyeznie. A hármast entente egyszersmind kijelenti, hogy ily körülmények között a francia orosz és angol tőke nem kíván résztvenni a bank finanszírozásában.

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak. Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kelékével vannak felszerelve.

•Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyjirodája.

Quarnero kávéház

Abbaziában

Az előkelő világ találkozóhelye.

Minden délután első-rangu hangverseny.

Estéknként hangversenyek, táncmulatságok, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

NÉMET SZOBALÉÁNY

ki gyermekekkel is banni és varni tud uri háznál alkalmazást keres. Meghívást „Szobaléány” jellegre kiadoba kér.

Giardino Pubblico - Etterem.

Telef. 14-95. - Népkert-Mulató - Telef. 14-95. Minden este Variété-előadások, változó műsorral. — Kellemes helyiség, egész éjjel nyitva. — Kabaré hajnalig. — Lakodalmakra, társasmulatságokra a nagy terem bérbe adatik.

Barbis Angelo

az Adria-gőzhajózási r.-t. volt tisztviselője.

THALIA SZÍNHÁZ

(Salita del Calvario)

Minden vasárnap d. u. 4-7 óráig és 8-12 óráig a 79. ezred zenekarának közreműködésével **NAGY CSALÁDI TÁNCMULATSÁG.**

Belépőjegy: uraknak K. 1.30, hölgyeknek 40 fillér.

Farsang tartama alatt álarcsok!

Ez az igazi!

WAGNER „hangszer- király”

Budapest, József-körút 15.

Különleges hangszerek a következők:

Varázsuvola ajándékkal 4 korona.
Csodaréztrombita, vastag rézből 6 korona.
Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
„János vitéz” fuvola 1 és 2 korona.
Varázshegedű, felszereléssel, 6 korona.
Jogásztárogató billentyűkkel 16 korona.
Éneklőgép, amerikai, tölcsernélkül!
Saját javító szakmühelyek!
A millánói, párisi és londoni kiállításon a cég az első díjakkal lett kitüntetve.

Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvás! Ügyeljünk „WAGNER” névre és a 15-ösházszámra.

Fehérvarrást, műhimzést és egyéb női kézimunkákat

jutányos díjazás mellett elvégez minden ilyenemű munkákban jártas asszony. Szíves meghívásra rögtön odajön, vagy címet megad a kiadóhivatal.

Hivatalnoknőnek

ajánlkozik könyvvitelhez, gépiráshoz és gyorsíráshoz értő, szép kézírással bíró magyar nő. Szíves meghívásokat „Hivatalnoknő” jellegre a kiadóhivatalba kér.

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegviz-vezeték, villany, telefon. **Kitűnő magyar konyha.**

Tulajd. Rudovits V.

Faraktár.

Fűrészelt, ácsolt, hasított és gömbfák; minden minőségben és terjedelemben; asztalosok, ácscok, esztergályosok, árboc-, és evező készítőik és kádárok részére; hajó, épület s egyéb célokra; fenyő, luc-, jászor-, tölgy-, hárs-, dió-, cseresznye- bükk stb. fák; nyers és gőzölt állapotban. Ajánlom cégemet építész, mérnökök, birtokosok, intézetek, és iparvállalatok figyelmébe.

Elvállalok szállításokat Fiuméba és környékére saját fuvarommal, valamint hajón és vasuton minden állomásra.

Pavlović Drag., Fiume, Fakivitel, Iroda és raktár: Delta. Telefon 381. Sürgőncim: Pavlović.

Kö-
mentes!

Köszén

Magyarban és kicsinyben házhoz szállítva, legolcsóbban kapható: **MOMCSILOVICS és Tsa Bet. Tság. cégnél,**

Via Amicis 8 sz., Telef. 422. Állandó szállításnál és waggonrakományoknál verseny árak!

Por-
mentes!

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégek:

(Hótes arrivés hier:)

Bródy József Budapest	Stefanie
Mikó Anna Budapest	Stefanie
Schindler R. dr. Wien	Stefanie
Bódy Tivadar dor. Budapest	Quarnero
Mirt András Budapest	Quarnero
Morher Aladár Budapest	Quarnero
Szeitz Ernő Budapest	Quarnero
Némethy Károly Budapest	Quarnero
Buzay Károly Budapest	Quarnero
Magyarevits Mladen dr. Budapest	Quarnero
Preberg Zdenka Zágráb	Palace
Löffler Karl Debrecen	Palace
Kurucz József Győr	Palace
Kalupka Károly Győr	Palace
Benes György Győr	Palace
Brenner Elek Győr	Palace
Nagy Jakab Debrecen	Palace
Fay-Halász Gida Dunakeszi	Palace
Bachmann M. Dunakeszi	Palace
Zamer Vencel Dunakeszi	Palace
Béder József Budapest	Riviera
Róza János Budapest	Riviera
Lösch Ferdinánd Angsberg	Speranza
Landau Vilmos dr. Tarnopol	Habsburg
Kohn M. Wien	Habsburg
Boos-Waldeck Fülöp gróf Salzburg	Habsb.
Puschenreiter József Nagyszombat	Seeur.
Filipp Michael Baden	Seeur.
Grünwald Cecil Budapest	Tivoli
Reichel Fritz Bisanberg	Vécsy
Kiss Ferenc Debrecen	Vécsy
Tisza Imre	Vécsy
Katalin Ignác dr. Zádor	Quisisana
Schippert János Budapest	Gutenberg
Klampferer Wilhelm Meran	Lokey
Steinbach Pepi S. Ujhely	Szegő
Böhm Lipótné Budapest	Bristol
Pataky Lajos Budapest	Prokop

—0—

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknként **BARCZA JENŐ** hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: BUDAI KÁROLY.

FIATAL LEÁNY KERESTETIK

jobb házból, ékszerüzletben való alkalmaztatásra. Magyar nyelv ismerete megkívánatik. Cim a kiadóhivatalban.

JOHANN RAPF

„Villa Ella“ Pilseni Sörészarnok

Steinacker Villával szemben. Feljárt a Slatina fürdőnél. Szobák penzióval és a nélkül, olcsó árak. Polgári konyha, pilseni sör, jó borok.

Vidákovits

szálló és étterem
ABBAZIA Reichsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha
Magyar tulajdonos.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

UJ FÜRDOJNTÉZET (meleg fürdővel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengerivíz fürdők.

☛ Szobák 3.— koronától feljebb. ☛

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

Méz

különlegesség kicsinyben és nagyban, nagyobb vételnél jelentékeny árengedménnyel kapható

Fleischhacker C.

tejsarnokában

Fiume, Piazza Elisabetta. — Naponta friss bécsi kolbász.

Itt a tél!

Petróleum és gázkályhák, legújabb rendszerű, radiátorok (kéményvezetés nélküli gázkályhák) „gázrecheaud“-ok konyhai használatra kaphatók a

„STANDARD“ MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T.-nál

Adria Palota, Riva Szápáry Telefon 3—43.

o Torretta városrészben jutányos áron o

o ELADUNK HAZÉPÍTÉSRE o

o ALKALMAS TELKEKET o

o megfelelő építési költséget megszerez- o

o zük. o

o Vízvezeték, csatornázás, vilányvilágítás o

o Felvilágosítások délelőtt 10—12 között o

o adatnak alanti címen: o

o Néplakásokat építő r. t. o

o Via Carlo Goldoni 1, a dohánygyár mö- o

o gött. Telefon: 10—21. o

Butorok

Alkalmi vétel egész hálószoba berendezések vagy egyes butordarabok készpénzen vagy könnyen teljesíthető részletfizetésre is

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via G. Parini 6. szám.

Telefon 12-03 szám.

—0—

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapesi, VIII., Szigetvári-u. 16. sz.

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerzethető be az EREDETI MINŐSÉG.

Kapható Fiumében: A. CORTE illatszertárában.

Elsőrendű szalon-köszén

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett

Aprított tűzifa 2 kor. 60 fil.
métermázsánként teljes fuvarokban (körülbelül 22—25 mm.) házhoz szállítva.

Aprított tűzifa kicsinyben zsákokban 5 korona métermázsánként házhoz szállítva.

Koksz (pirszén) faszén mindenféle tüzelő anyagok nagy raktára.

Braun Bernát és Társa Fiume

Via Stefano Türri sz. 5. (Saját ház)

Telefon számok: 528. és 16-75.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes szemly- és áruforgalom, Északamerika Dél-amerika, Kanada, Görögország, Itália és Észak-afrika felé.

Személyszállítás Newyorkba

Dalmácia, Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érintésével a Martha Washington gőzössel **jan. 17-én**

Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érint. az Argentina gőz. **jan. 24-én**

Személyszállítás Buenos-Ayresbe:

Spalato v. Gravosa, Durazzo v. Valona, Patrasz, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo az Eugenia v. más gőzössel **jan. 17-én**

Spalato v. Gravosa, Durazzo, v. Valona, Nápoly, Barcellona, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo érintésével a Laura gőzössel **jan. 28-án**

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67

FIUME

CORSO 6.

Hödl M. épület- és műlakatos

via G. Fabris 3., Telefon 14-47.

Vasszerkezeteket és rácsokat készit, házi telefont és csengőket bevezet, kerékpárokat és varrógépeket javit, mindennemű lakatos munkákat vállal **gyorsan; jól és olcsón!**

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérneműek raktára.

Konkurrencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30
Női ingek szallagokkal K. 1.90.
Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.
Női nadrág siffon-ból K. 1.96, 2.40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.

„AL BUON PREZZO“

(AZ OLCÓSÁGHOZ)

divatkereskedésben.

Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszínházzal szemben.

— — MAGYAR KISZOLGALÁS. — —

Metallum

Legkeresettebb családi lámpa, K. 1.— és feljebb
Asztali lámpák, felszerelve K. 8.— és feljebb.
Vállalunk teljes villamberendezéseket, jutányos árban!

„Unitas“ Műszaki —

Ipar Vállalat, Fiume,

Via E. Amicis 9 sz., Telefon 292.

(Fenice színházzal szemben).

Felhívom a t. c. hölgyközönség figyelmét

Farsangi ujdonságaimra!

Bál toilette-szővetek, crepon, crêpe de chine, charménse, voile de soie, stb. a legmodernebb színekben,

Valansok, marquissette, batist, chentilly és túl

Ruhadiszek, a legujabb divat szernit: gyöngybordürök, applikációk, csipkék, primek stb.

Keztyük, selyem és bőrkeztyük, legjobb minőségekben

Harisnyák, monselinből, selyemflórból, minden divatos színben.

Legfrissebb Divatujdonságok: Fichü, Jabot, Echarpe, stb.

Női fehérneműek, legszebb kiállításban! **Olcsó árak!**

Poleiner János

FIUME

Via della Torre 1. — A görög keleti templommal szemben.